

اویگن هوبر

۱۸۴۹ - ۱۹۲۳

نوشته

تقی لطفی

وکیل دادگستری

۴

قانون نویسی

بسال ۱۹۰۲، اندکی پیش از رسیدگی مجلس به «پیش طرح قانون مدنی سویس» و با آنکه هوبر هیچگونه فعالیت انتخابی نکرده بود، «رای دهندگان یون میانه» وی را به نمایندگی شورای ملی برگزیدند؛ از آنجاکه هوبر کار سنگینی در پیش داشت و نمایندگی مجلس در این راه کمک فراوان به او می نمود، این انتخاب را پذیرفت و از سال ۱۹۰۲ تا ۱۹۱۱ وظیفه نمایندگی خود را نیز انجام می داد.

در طی این سالها هوبر دانشمند، استادی که برای میهن خود سویس طرح قانون مدنی نوشته بود، در سمت قانونگذار از این طرح دفاع می کرد.

تحمل گوناگونی این دو تکلیف، هم معلم و محقق که به شهرت اروپایی رسیده بود، و هم قانون نویسی که در میان مردم محبوبیت واقعی داشت، کار هرکس نبود. برای یک فرد عادی دوام این وضع باری توانفرسا بود و می توانست شیرازه امور را از هم بپاشد. ولی هوبر بکمک قریحه و استعداد و عشق و علاقه و نیروی ذاتی فراوان خود توفیق یافت.

همچنین تغییر مداوم دو نوع فعالیت که گاهی قانون می نوشت و گاه درس می داد و تحقیق می نمود، بطرزی سودمند و متقابل بر هر دو تکلیف اثر نیکو می نهاد. در حقیقت هوبر خوب می دانست که از پیوستگی این دو سمت چگونه بهترین نتیجه را بگیرد:

در درس دانشگاه هوبر همواره می کوشید هرچیزی را ساده و روشن بیان کند. او با این روش بهترین راه «تنظیم فکر و اندیشه های قانونگذار» را پیدا می کرد.

پنا بر این درس دانشگاه وسیلهٔ «تهدیب زبان قانون» قرار می‌گرفت. از سوی دیگر در همان زنگ مدنی یا هرچاکه درس می‌داد و برخوردی میان عقیده‌ها بود، با توجه به آزمونهای تلخی که در روزگار گذشته در روبرویی با مخالفان وحدت اندوخته بود، شاگردان را با خود، به عمق بحث فرو می‌برد و پس از مشاهدهٔ کافی در پرتو شور و علاقه‌ای که در جمع پدید آمده بود، به بررسی واقع و کشف حقیقت می‌پرداخت تا بطلان نظر گمراهان آشکار گردد.

اما نفوذ کار قانونگذاری هوبر بر فعالیت درسی و تحقیق وی بمراتب بیشتر

بود:

هوبر درسی داشت بنام «حقوق خصوصی استانها». با آنکه پیشتر توانسته بود، حقوق تک تک استانها را در گروههای بزرگتر گرد آورده خلاصه کند، هنوز این مجموعه بیک پردهٔ رنگارنگ می‌ماند و دانشجو رابطهٔ نهانی مقررات مزبور را درست نمی‌فهمید، بلکه درهمی و کثرت احکام و نیز پیچیدگی ظاهر او را بسختی رنج می‌داد. هوبر در این درس پس از بیان هر نهاد حقوقی، برای آنکه دانشجو بتواند بر مواد و منابع گوناگون بخوبی مسلط شود، در پایان اشاره‌ای نیز به «طرح قانون مدنی» می‌نمود. البته او بهترین کسی بود که می‌توانست محتوای طرح را بازگو و تفسیر کند. آنگاه شنونده را از تنگنا رها و نگران دورنمای درخشان آینده می‌ساخت.

بدین‌گونه هوبر از کارهای خصوصی خود در امر قانون‌نویسی که با عمق و دقت کامل از پیش می‌برد، از روی کمال خیرخواهی و برای تشویق شاگردان خود موضوع و مصالح کافی بیرون می‌کشید و به آنان می‌گفت و در این مهم از اندوخته‌های علمی خویش که با زحمت و کار بسیار فراهم ساخته بود، مایه می‌گذاشت. بدین ره به شاگردان فرصت می‌داد تا در کارگاه استاد نظر افکنند و افق دید خود را گسترش دهند.

شاهد دیگر بروش نیکو و منش بیریای هوبر دو درس دیگر اوست درباره سیاست قانونگذاری و فلسفهٔ حقوق. نظریات هوبر در فلسفهٔ حقوق در نوشته‌های بعدی وی انعکاس و توسعه یافت. ولی سیاست قانونگذاری او بدبختانه برشتهٔ تحریر درنیامد. و با آنکه این درس در شمار بهترین درسهای او بود، جهان حقوق از اندیشه‌های بزرگ استاد در این زمینه بی‌نصیب ماند.

پس از تقدیم «لایحه» به دو مجلس نیز هوبر سایه به‌سایه همراه طرح ق. م. سویس پیش می‌رفت. او در هیچ وضعی فرصت را از دست نمی‌داد؛ اگر اقدامی لازم می‌شد، جلوتر از هرکسی حاضر بود.

در وصف کوشش و پیگیری هوبر گفته‌اند که پس از جریان تجدید نظر در قانون اساسی سویس سال ۱۸۹۸ بمنظور ایجاد مبنای لازم برای وضع قانون مدنی سراسری سویس که او یگن هوبر رهبری می‌نمود و بطور خستگی‌ناپذیری پیش می‌برد، و نیز پس از آوردن طرحی برای مقررات مدنی سویس که در هر محفلی موضوع

بحث قرار گرفته بود، باز هم کار فکری او یکن هوبر بود که به آن طرح مغز و شکل می داد.

هوبر نویسنده پیام «شورای متحده» بر این طرح بود. هم او بود که با سخنرانیهای بیشمار، با مقاله در روزنامه‌ها، با نشریه و حتی تاریخچه سالنامه‌ای در تقویمهای ملی برای گرفتن رأی تبلیغ می نمود. مهارت سیاسی و انضباط آهنینی که او یکن هوبر در دفاع از طرحهای خود در کمیسیونهای کوچک و بزرگ و سر انجام بعنوان نماینده مجلس شورای ملی و گزارش دهنده کمیسیون بکار می بست، شگفت انگیز بود.

از شخصیت او نیرویی برمی خاست که همگان را بسادگی قانع می نمود و اعتماد عمومی را به امتیاز روحی او، به منش اصیل، تفاهم اجتماعی و خیراندیشی او برای مصالح مردم و حقانیت امور جلب می کرد. با این روح قانون مدنی می توانست بمنزله اثری برای توافق و تکمیل وجدان ملی پدید آید...

*****
*****
*****

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی